חצפית

כל הזכויות שמורות

● **החלטה חשובה ביותר של הממשלה, הסותרת באופן קיצוני את הקו של בן־גוריון באחד השטחים המכריעים של המדינה, לא תיוודע בציבור.** בגלל אופיה העדין, הקשור ביחסים בינלאומיים, הווזקט שלא לתת לה פירסום לפי שעה. קרוב לוודאי כי בעניין זה יהיה מגע עם ממשלת ארצות־הברית, אם באמצעות שליח מיוחד של הנשיא קנדי, שיבוא לישראל, אם באמצעות השגרירים. תוכן ההחלטה שתתקבל: לא להיכנע לאמריקאים, אך לעשות להם ויתורים מרחיקי־לכת.

● **יוסף לחץ גבר והולך מצד דויד בן־גוריון, גם באמצעות שמעון פרס, על לוי אשכול, להפסיק את חצחרותיו המכוונות להשכנת אווירת שלום במרחב.** קו זה, המושפע גם מגלייתו של אבא אבן לממדה של השפעה וייעוץ, עורר מורת־רוח רבה אצל בן־גוריון, מאחר שנוצר הרושם שרק הוא אישית מהווה מכשול לשלום. על רקע זה יש להבין את הכחשתו של אבא אבן לראיון שנתן לשבועון יהודי בריטי, שחיזק אף הוא רושם מפורש זה.

● **כמעט ודאי כי לוי אשכול יאמץ לעצמו את עיקר הצעתיו של יגאל אלון לחיסול מסוויג של המימשל הצבאי,** בצורת העברת סמכויות המימשל לקצינים שיפעלו ליד אלופי הפיקוד. ויתור זה של אשכול יהיה חלק מן התמורה שתינתן לאחדות־העבודה במיקרה של איחוד בין שתי המפלגות. בינתיים מינה אשכול אדם מיוחד שיבדוק את האפשרויות בכיוון זה.

עניין זה, כמו שאר העניינים הנוגעים לאיחוד, יידון כמשא־ומתן אישי ישיר בין לוי אשכול וישראל גלילי, שיהיו ועדה עליונה לענייני האיחוד. בינתיים ישנה תסיסה ניכרת בחוגי הקיבוץ המאוחד נגד האיחוד בלי מפ"ם, וגם אישיות מרכזית באחדות־העבודה הביעה את דעתה כי האיחוד צריך לקום רק בהשתתפות מפ"ם. מצב זה משפיע גם על הצעה להופעה ברשימה משותפת של אחדות־העבודה ומפא"י בבחירות.

● **גוברת הנטיה בצמרת מ־פא"י לחזק את המפלגה בהס־תדרות.** אם לא תהיה אפשרות להחליף את בקר באיש אחר, כמו יוסף אלמוגי, מבלי שייפגע, עשויה לעלות הצעה לחלק את ההסתדרות לשלושה מחוזות, בדומה לצה"ל, למנות שלושה ראשי־מחוזות שיהוו גם סגני־המזכיר הכללי. המועמדים לתפקידים אלה: יצחק קורן, משה ברעם, אביגדור עשת. אם יקום עד אז האיחוד עם אחדות־העבודה, תקבל היא את אחד משלוש המשרות.

● **יעקוב הרצוג נפגע קשה מהעברתו לתפקיד ראש מחלקת־החקר במשרד־החוץ,** הנראה לו כירידה בדרגה. יתכן כי יפרוש בכ־ל ממשרד־החוץ, יבחר בין שתי המשרות המוצעות לו: נשיא אוניברסיטת בר־אילן, או רב ראשי ליהדות בריטניה. תפקיד אחרון זה הוצע לו מתוך כוונה למנוע את חדירת הרפורמה ליהדות הבריטית, על־ידי מינוי רב ראשי מודרני.

● **סיכסוך חריף עשוי לפרוץ בין שר אשכול ודוב יוסף על רקע הפרשה.** יוסף טוען כי היועץ המשפטי לבדו מוסמך לחדש את פרשת־לבון, אם יקבל חומר־ראיות חדש. לעומת זאת תובע אשכול כי כל החלטה בנידון תתקבל על־ידי הממשלה כולה, שבוודאי תתנגד לחידוש. יוסף, אחד מאחרוני התומכים של בן־גוריון בממשלה, עלול לעמוד בפני משבר.

● **ירדו סיכוייו של "ארתור" בן־נתן לקבל מינוי לאומי חשוב, שבקשר אליו החכר שמו.**

● **אין סיכויים רבים כי הממונה־לשעבר יחזור לתפקידו כ־ממונה על שרות־הבטחון.** ועדת־השרים לענייני בטחון, היושבת על המדוכה, תנסח המלצות שיתאימו בדיוק לאיש מסויים, לא יותירו לממשלה ברירה אלא לבחור באותו איש.

● **יהיה צורך בשידור מערכות מסויים בעניני־מודיעין,** כתוצאה ממשפט־הריגול של איש־הנסטאפו־לשעבר פלפה בגרמניה. יש חשש חמור כי פלפה, ממנהלי המודיעין הגרמני, מסר לרוסים פרטים הנוגעים ל־מודיעין הישראלי.

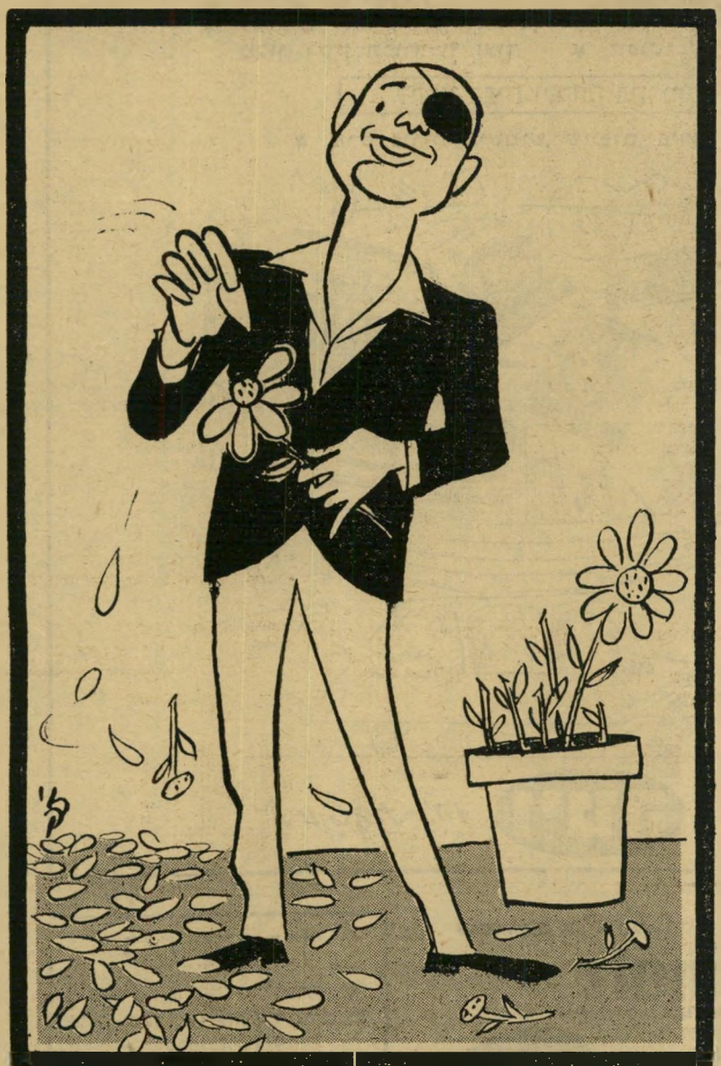

במדינה

יחסים מרחביים

ידיעה מבגדאד

מאות אלפי כורדים — בני העם העומד במלחמה נואשת על קיומו — שמעו את הידיעה ביום ראשון בצהריים: בישראל הוקם ועד לעזרת מלחמת־השיחרור הכורדית.

הידיעה לא באה מפי בית־השידור הישראלי. שידר אותה מקור קרוב יותר: רדיו בגדאד.

כוונה רעה, תוצאה טובה. שדרני הממשלה העיראקית, שהסתמכו על מאמרו של אורי אבנרי, שקרא להקמת ועד כזה הוכנסו בתוך דו"ח שהוכן לאותה ועדה על־ידי אנשי התכנון של משרד הפנים. הדו"ח גורם לשלושת הנקודות, ובעקיפין לסערה שפרצה היה שר החקלאות משה דיין.

גניבה ספרותית. ישיבת אותה ועדה, ועדת השרים לענייני פיזור אוכלוסיה, התכנסה כדי לדון בתכנית המהפיכה שנזרקה כמה ימים קודם לכן מפיו של שר־החקלאות, כיצירתו הגאונית הבלעדית: תכנית חבל־מודיעין. בועדת השרים התברר לפתע שכל התכנית אינה אלא גניבה ספרותית ממשרדו של שר אחר, משה חיים שפירא המפד"לי.

מחלקת התכנון במשרדו של שפירא הכינה כבר לפני שנים רבות את תכנית פיתוחו של חבל־הארץ המשתרע בין לטרון, ראש העין וכביש פתח־תקוה־לוד.

העובדה שדירבנה את אנשי התכנון לבחור דווקא בשטח זה לצרכי פיזור האוכלוסיה היתה עובדת סלילת מסילת ברזל אל מחצבות האיזור המספקות את האבנים לבניין נמל אשדוד.

במקום נסלל גם כביש גישה חדש ונוח. המרחק הקטן יחסית מתל־אביב נתן סיכוי להעברת אוכלוסיה לאיזור.

לפי התכנון נקבעה במרכז האיזור החדש עיר, שצריכה להמצא על המשכו של הכביש המוביל מתל־אביב לגמל התעוסה בלוד והעובר דרך יהוד.

מרכז איזורי תוכנן ליד מושב בית עריף ומרכז גושי לא הרחק מקברות החשמונאים במודיעין עצמה.

שני מרכזים חשובים אחרים עתידים להימצא האחד בכפר הנוער בן־שמן: שם יקום איזור של תחילות וקייסנות ובצד השני של החבל, ליד קיבוץ נחשונים ייועד שטח לפארק ענקי.

המינהל מעודד. אנשי משרד הפנים לא הסתפקו בתכנון על הנייר. הם פנו לחברת דרום אפריקה־ישראל, שהקימו את סביון, הציעו לאנשיה לבוא לראות את השטח ולהביע דעה על אפשרות ההשתקעות במקום. אנשי החברה באו, ראו והתלהבו.

מעודדים מצדקת הנחותיהם העלו אנשי התכנון את תכניתם בפני הפקידות הבכירה של מינהל מקרקעי ישראל, הכפוף לשר החקלאות.

אלה עודדו אותם ובאמצע חודש יוני, לדברי הדו"ח לשרים: "הומצא האיתור הסופי להנהלת מינהל מקרקעי ישראל. מספר ימים לאחר מכן נמסרה התכנית לפרסום על־ידי שר־החקלאות..."

מי היה ראשון. שלוש נקודות אלה עוררו את הסערה. "מה?", כעס דיין הנפגע, "הולכים לריב על השאלה מי הגה ראשון את הרעיון?"

"אנחנו לא רבים," השיב שפירא, "זו האמת."

רק או החל הויכוח מי הגה ראשון את הרעיון. אשכול לא שכח להזכיר את העובדה שהוא, כראש המחלקה להתישבות, היה אחראי לעובדה שבכלל יישבו באותו חבל ישובים. גם לספיר היה מה לאמר בנידון, אך לשיא ההעזה הגיע שר השיכון והפיתוח יוסף אלמוגי: "אני והמשרד שלי," הצהיר, "חשבנו על התכנית הזו עוד לפני חמש שנים!"

הוא לא הוסיף להתערב בויכוח כאשר הזכיר לו אחד השרים, שלפני חמש שנים, לא הוא ולא משרדו לא היו קיימים כגוף קובע בממשלה.

בסיום הויכוח הודה דיין בראשוניותו של משרד הפנים, והויכוח נכנס לתלם מעשי.

פשעים

ללא שינה

מדי לילה בלילה חוזר המחזה על מרפסת הקומה השניה של בית החולים בילינסון בפתח־תיקוה. ארבעה אנשים לבושים אזרחית, וחמושים בעוזי, נכנסים למרפסת,

(חמשך בעמוד 15)

מודיעין

זכות ראשונים

ישיבת ועדת השרים היתה סוערת ביותר. דיין קצף. אלמוגי התלהב. ספיר כעס ושתק, ואילו אשכול ניסה לפשר. כל הסערה התלקחה בגלל שלוש נקודות ש־

* מכל עתוני ישראל, מצא רק אחד (על המשמר) לנחוץ לפרסם את הידיעה הסנסציונית על השידור העיראקי. שאר העתונים פירסמו את הודעות־חנצחון המדומות של רדיו בגדאד, חעלימו פרס זה.

„...מתפטר — לא מתפטר — מתפטר — לא מתפטר — מתפטר — לא מתפטר — מתפטר — לא מתפטר — מתפטר — לא מתפטר — מתפטר — לא מתפטר — מתפטר..."

(העולם הזה 1351), לא התכחנו דווקא ל־עזור ליוזמה הישראלית.

כחנתם היתה, כמובן, הפוכה: לשכנע את האזרחים הערביים בעיראק — ובארצות הסנסנות — כי אויבי הערבים רוחשים אהדה לכורדים הלוחמים. אולם הכחנה הרעה הזו־לידה תוצאה חיובית: זו הפעם הראשונה למדו המוני הכורדים הלוחמים על אהדת ישראל, ועל הכחנה להקים בישראל את הועד הראשון בעולם למען כורדיסטאן.*